

Intervju med Arne Ericsson den 11 februari 2010

Intervjuare: Margit Sundberg och Ing-Marie Bertilsson

Arne Ericsson var föreståndare för Zettergrens affär i Falekvarna under åren 1948-1957. Han slutade 1957, då ägaren ville sälja affärerna i Falekvarna och Åsle, men försäljningsplanerna gick i stöpet, varför Zettergrens fortsatte att driva affären.

Arne flyttade då till Wallins affär i Floby för att sedan flytta till Gudhem, där han och hustrun Emmy drev affären under åren 1962-1990, d v s i nästan 30 år.

Zettergrens hade, förutom filialerna i Falekvarna och Åsle, även speceriaffärer på flera olika ställen i Falköping; vid Stora Torget, Mösseberg, Ranten och S:t Sigfridsgatan.

Arne berättade om åren i Falekvarna. Han var anställd som föreståndare för affären med en månadslön på 125 kronor, fri bostad och fri mat. Matvarorna till det egna hushållet hämtades från affären. Bostaden var på andra våning ovanför affärslokalen. Till en början fanns varken vatten eller avlopp indraget, men detta gjordes under de år Arne och Emmy bodde där. 1952 utökades familjen med en dotter, Elisabeth. Fram till dess hade även Emmy arbetat i affären. Sedan Emmy slutat jobba, var Arnes syster Märta anställd under några år.

Arne efterträdde Lars Karlsson som föreståndare. När Arne slutade efterträddes han i sin tur av Arne Nilsson. Arne Nilsson bodde aldrig i Falekvarna utan pendlade varje dag. Den siste innehavaren av affären var Gunnar Magnusson, som köpte affären av Zettergrens. Magnusson drev affären på sparlåga de sista åren och affären stängdes 1965. 1966 såldes fastigheten till Eskil och Margit Sundberg.

Under åren hade Zettergrens ett antal olika föreståndare anställda i affären i Falekvarna. Den första var Gunhild Johansson från Mossagården. Vidare var fru Skofte på Svartekulla föreståndare under en tid, förutom ovan nämnda Lars Karlsson och Arne Nilsson.

Ingången till affären var från ena kortsidan. Dessutom fanns det ett litet kontor, med räknemaskin, kassaskåp m.m. Innanför kontoret fanns packboden. På kontoret fanns en vedpanna, som tändes varje morgon. Zettergrens höll med ved.

Leveranserna av varor till affären kom från Zettergrens en gång i veckan. Chauffören hette Karlström. Sedan kunde det komma ”akutleveranser” ytterligare någon dag i veckan, framför allt på fredagar. Charkuterivarorna som såldes i affären kom från Wallins Chark. Någon mjölk eller grädde såldes inte i affären. De som inte hade egen mjölk köpte hos närmaste lantbrukare. Man sålde mjöl, socker, kaffe, gryn, charkuterier, salt sill, spikar, skruv, hönsnät m.m. Vidare fanns lite tyger, sybehör, strumpor, porslin etc. Bitsocker levererades i trälådor, strösockret i säckar men mjölet kom färdigförpackat. De flesta kunderna hade med egna väskor och packade ner varorna i. Pappersstrutar kan Arne fortfarande göra med van hand. Detta var före frysboxarnas tid. Under de år som Arne arbetade i Falekvarna installerades dock en kylbox för charkvarorna.

Till affären kunde lantbrukarna leverera ägg. Detta var ofta en välkommen liten extraförtjänst för lantbrukarfruarna.

En del kunder hade kontobok, och skrev upp vad de handlade. Sedan betalade man det man var skyldig t.ex. för en månad i taget. De flesta betalade dock kontant. När affären stängts för

dagen stämde man av dagens kassabehållning. Dagskassorna förvarades i kassaskåpet och skickades med Zettergrens varubil en gång per vecka.

De flesta kunderna gick eller cyklade till affären. En del kunde också komma med hästskjuts. Det fanns en bom utanför affären, där man kunde binda hästen. Vidare fanns ett stall i uthuset, med tre spiltor.

Falekvarnaborna fick hämta sin post i affären. Brevbäraren Rune Karlsson från Fålahagen lämnade in postväskan i affären, där posten sedan hämtades av byborna.

Arne berättade också om några svåra trafikolyckor där barn omkommit, under den tid han bodde i Falekvarna. De flesta hade ingen bil utan bussen var det vanligaste fortskaffningsmedlet när man skulle åka till stan. Den nya vägen började byggas i slutet av 1950-talet och var färdig 1963.

Arne och Margit drog sig till minnes några äldre Falekvarnabor. Bl.a. skåningen, som bosatte sig i Falekvarna som pensionär. Sofia Sjöman, som bodde i det första röda lilla huset utmed vägen ner till Loffaroten (från Loffaroten räknat). När Sofia Sjöman fyllde 90 år den 27 maj 1955 (Arne har kort på detta), så städade Hanna Jonsson och Emmy stugan åt henne före födelsedagskalaset.

Karl och Hanna Jonssons son Bertil bor kvar i Falköping och har säkert många minnen att berätta från sin ungdom i Falekvarna.

Arne berättade också om Josef, som var mjölnare i Tomtens kvarn. Tomtens kvarn kallades också Stuttebo.

Vidare berättade Arne om "Hunna-Helsing", som bodde i sin stuga i Loffaroten. Helsing var ett original som bodde ensam i sin stuga sedan han blivit änkeman. En av hans döttrar var gift med smeden Fogelqvist i Gustavsborg i Slöta. I sin krafts dagar var Helsing en flitig jägare. När Helsing blev gammal och skröplig, ville barnen att han skulle flytta in på ålderdomshem. När Helsing hörde detta, föredrog han att själv avsluta sitt liv. Han uppnådde mycket hög ålder, troligen 97 år.

En annan minnesbild är att ett av syskonen Sandgren på Kulan var den första damen i Falekvarna som uppträdde i långbyxor på 1950-talet.

Polisen Carlehed bodde i gamla skolan med fru Carin och två döttrar. Carlehed omkom i en trafikolycka strax utanför hemmet i början av 70-talet (1974?)

Arne Ericssons far, Erik Gustavsson på Marieberg, var mångårig kyrkvård i Slöta kyrka tillsammans med Erik Jansson i Stenbrottet. I unga år hade Erik på Marieberg, Erik i Stenbrottet, Frans på Trien, Arvid på Kvarnakullen och ytterligare en man, som Arne inte minns namnet på, bildat en sång- och musikgrupp som uppträdde i bygden. Arne tror att han kanske har ett foto på sånggruppen.

Arne har en film som togs i Falekvarna under åren han bodde där. Arnes dotter Elisabeth har lagt över filmen på en DVD och har lovat försöka leta fram den, så att vi får möjlighet att titta på och ev. kopiera den.